

Sygn. akt: X C 2336/15 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Katarzyna Malinowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Elżbieta Jakubowska

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2016 r. w Toruniu

sprawy z powództwa M. B. i I. B.

przeciwko (...) Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

I. oddała powództwa;

II. zasądza od powoda M. B. na rzecz pozwanego kwotę 1208,50 zł (tysiąc dwieście osiem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

III zasądza od powódki I. B. na rzecz pozwanego kwotę 1208,50 zł (tysiąc dwieście osiem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

SSR Katarzyna Malinowska

Sygn. akt X C 2336/15

UZASADNIENIE

Powodowie I. B. i M. B. wniesli 26 października 2015 r. odrębne pozwy przeciwko A. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W., o zapłatę kwoty 7.308 zł. wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu.

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2016 r. Sąd połączył sprawy do wspólnego rozpoznania.

W uzasadnieniu powództwa wskazano, że dochodzona kwota stanowi sumę składek wpłaconą na polisy inwestycyjne, które to polisy zawarte z pozwanym, zdaniem powodów wygasły.

W odpowiedzi na pozew wniesiono o oddalenie powództwa w całości, dodatkowo podniesiono zarzut braku legitymacji procesowej powodów uzasadniając, że ubezpieczającym w niniejszej sprawie nie byli powodowie tylko przedsiębiorca Zakład (...) sp. j. T. B. J. C. i to on uiścił składki ubezpieczenia. Jak wynika z dokumentów przedłożonych przez powoda przy pozwie, to spółka uiściła dwie roczne składki, których zwrotu obecnie domagają się powodowie. Ponadto wskazano, że z dokumentu pod nazwą Zlecenie wypłaty/wykupu wynika, że to również spółka (...) złożyła zlecenie wykupu wskazując swój rachunek bankowy, na który miały zostać przelane środki w związku z dyspozycją całkowitej wypłaty.

W piśmie procesowym strony powodowej złożonym 29 marca 2016 r. odniesiono się do kwestii legitymacji czynnej podając, że spółka (...) zawierała umowy w imieniu i na rzecz swoich pracowników, a składki przelewane do A.

pochodziły z wynagrodzeń pracowników. Również jedynymi uprawnionymi do rozporządzania tymi środkami oraz dochodzenia wszelkich roszczeń byli pracownicy, do (...) spółka (...) upoważniła pracowników. Uściślono również, że pośrednictwo W. miało wyłącznie charakter organizacyjny. Zakwestionowano również by strona pozwana poniosła jakiegokolwiek koszty związane z zawarciem polis.

Na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016 r. strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Pełnomocnik strony powodowej oświadczył, że pismo z dnia 2 stycznia 2015 r. nie było umową cesji, a jedynie oświadczeniem wymuszonym przez stronę pozwaną, żeby nie było wątpliwości, kto jest legitymowany do pobrania zwrotu składek.

Sąd ustalił, co następuje:

Powodowie I. B. i M. B. są pracownikami (...) Sp. z o.o. sp. k. w T..

Okoliczność bezsporna

W dniu 27 grudnia 2012 r. przedsiębiorstwo (...) (wówczas działające w formie spółki jawnej) reprezentowane przez J. C. (2) złożyło wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) 2.1.

Stronami umowy ubezpieczenia byli jako ubezpieczający – firma (...), jako ubezpieczony dla polisy numer (...) – I. B., dla polisy nr (...) – M. B., ubezpieczycielem było Towarzystwo (...).

Okoliczność bezsporna oraz dowód

- wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia – k. 53-58 akt. X C 2336/15

- dokument polisy - k.23 akt X C 2337, k. 21 akt X C 2336/15

Strony zawierając umowę ustaliły okres inwestycji na 11 lat a składkę roczną na 3.600 zł.

Środki na uiszczenie składek pobierane były z wynagrodzenia pracowników- powodów.

Okoliczność bezsporna

Dnia 30 grudnia 2014 r. J. C. (3) reprezentujący ubezpieczającego firmę (...) złożył zlecenie wypłaty/wykupu całkowitego zgromadzonych środków na rachunek firmy z tytułu zawartych polis.

Okoliczność bezsporna oraz dowód

- zlecenie z dnia 30 grudnia 2014 r. – k. 29-30 akt X C 2337/15, k. 29-30 akt XC 2336/15

Pismem z dnia 2 stycznia 2015 r. J. C. (3) poinformował pracowników- powodów, że firma (...) przekazuje im wszelkie prawa do dochodzenia roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia. Wskazano, że środki lokowane w polisy należały do pracowników i zasadnym było upoważnienie pracowników do odbioru tych środków w przypadku niewypłacenia ich na rzecz spółki. Wskazano, że w przypadku wypłaty środków na rzecz spółki zostaną one niezwłocznie przekazane ubezpieczonemu.

Dowód

- pismo z 2 stycznia 2015 r. – k. 101 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów załączonych do akt sprawy. Dokumentom tym Sąd w pełni dał wiarę, ponieważ układały się w logiczną całość, a ich prawdziwość nie była w żaden sposób kwestionowana przez strony.

Zgodnie z art. 6 k.c., istnienie sporu między stronami, co do zasady, obliuguje jedną z nich do udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Na podstawie art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. ciężar dowodu spoczywa na stronie, która z określonych faktów wywodzi skutki prawne. Jeśli zatem strona powodowa powoływała się na zaistnienie oznaczonych faktów to zobowiązana była to udowodnić, co więcej strona powodowa powinna w pierwszej kolejności wykazać, że jest legitymowana czynnie do wszczęcia i wytoczenia procesu.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było to, że doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia między Zakładem (...) sp.j. T. B. J. C. (później (...) sp. z o.o. sp. k.) – ubezpieczającym a A. – ubezpieczycielem i że ubezpieczonymi są pracownicy-powodowie. Bezsporne było również to, że kwoty przeznaczone na składki ubezpieczeniowe pochodziły z wynagrodzeń powodów oraz, że J. C. (2) reprezentujący W. złożył zlecenie wykupu/wypłaty środków na firmowy rachunek bankowy.

Sporne w sprawie było to, czy powodowie mieli legitymację procesową czynną do dochodzenia zwrotu kwot wpłaconych składek skoro byli wyłącznie ubezpieczonymi.

Tylko ze stosunku określonego przez prawo materialne płynie uprawnienie konkretnego podmiotu do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu konkretnemu podmiotowi. To szczególne uprawnienie powoda oceniane z punktu widzenia prawa materialnego nazywane jest legitymacją procesową czynną. Jeśli zostanie wykazane, że strony procesu są związane materialnoprawne z przedmiotem procesu, którym jest roszczenie procesowe, to zostanie wykazana legitymacja procesowa. Brak takiej legitymacji, czy to po stronie powodowej czy pozwanej prowadzi do oddalenia powództwa (por. H. Pietrzkowski „Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych, wyd. 7, 2014 r., s. 205)

Wskazać w tym miejscu należy, że podmiotami stosunku ubezpieczenia zawianego zgodnie z wnioskiem z dnia 27 grudnia 2012 r. są ubezpieczyciel (pозwany), ubezpieczający (W.) oraz ubezpieczony (powodowie-pracownicy). Umowa jaką zawarły strony była umową mieszaną, łączącą w sobie elementy tradycyjnej umowy ubezpieczenia oraz umów nastawionych na inwestycję kapitału. W klasycznym ujęciu ubezpieczenie kapitałowe o ubezpieczenie na wypadek śmierci i dożycie, natomiast w nieklasycznym (którym powiązały się strony) to ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, które powiązane jest z jednostkami uczestnictwa.

Zgodnie z §4 pkt 2 OWU jeżeli umowa została zawarta przez ubezpieczającego na rzecz ubezpieczającego przedmiotem umowy jest ubezpieczenie życia ubezpieczonego oraz długoterminowe gromadzenie przez ubezpieczającego pieniędzy. Wypłata świadczenia na rzecz ubezpieczonego następuje zgodnie z §11 w razie śmierci ubezpieczonego oraz dożycia ubezpieczonego stu lat.

OWU przewiduje również inne enumeratywnie wymienione sytuacje kiedy ubezpieczony posiada uprawnienie do wypłaty zgromadzonych środków. Zgodnie z § 54 pkt. 5 jeżeli umowa została zawarta przez ubezpieczającego na rzecz ubezpieczonego wówczas na formularzu pełnomocnictwa można wskazać ubezpieczonego jako osobę uprawnioną do dokonywania wypłat częściowych środków. Zgodnie natomiast z §55 pkt. 4 jeżeli umowa została zawarta przez ubezpieczającego na rzecz ubezpieczonego wówczas można wskazać ubezpieczonego jako osobę uprawnioną do dokonania wypłaty całkowitej.

W § 60 przewidziano, że za zgodą ubezpieczyciela można dokonać cesji całości albo części praw (np. prawo do wypłaty całkowitej) lub obowiązków (np. obowiązek opłacania składek regularnych) z tytułu umowa na inny podmiot (np. osoby fizycznej albo prawnej).

Wskazać należy, że OWU wymieniły wszystkie możliwe sytuacje kiedy ubezpieczony jest uprawniony do wypłaty jakichkolwiek kwot w ramach zawartej umowy. Z akt sprawy jak i z twierdzeń powodów nie wynika, aby W. wskazał za pomocą formularza pełnomocnictwa ubezpieczonego jako osobę uprawnioną do dokonywania wypłat częściowych środków. Nie wykazano również by w momencie zawierania umowy jak i w trakcie trwania stosunku wskazano pozwanemu, że ubezpieczeni byli osobami uprawnionymi do dokonania wypłaty całkowitej środków.

Wprawdzie pismem z dnia 2 stycznia 2015 r. firma (...) poinformowała swoich pracowników, że przekazuje ubezpieczonym prawa do dochodzenia roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia, jednakże oświadczenie to nie spełniało

żadnej z wymaganych zgodnie z OWU, wyżej wskazanych form przekazania uprawnień do wypłat środków. Treści informacji nie można także zakwalifikować jako cesji uprawnień, bowiem jak przewidują warunki umowy (pomijając rozważania na temat wymogów formalnych cesji wskazanych w art. 509 k.c.) , cesja może być dokonana wyłącznie za zgodą ubezpieczyciela, a o zgodę taką nie zawnioskowano. Co więcej na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016 r. pełnomocnik powoda oświadczył wprost, że oświadczenia zawarte w piśmie nie stanowią cesji uprawnień.

Analiza postanowień umownych jak i dołączonego do akt sprawy materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że nie zaistniał żaden przypadek przewidziany w OWU, skutkujący powstaniem uprawnienia do dochodzenia świadczenia pieniężnego przez ubezpieczonych- powodów. W gruncie rzeczy ubezpieczeni nie byli dysponentami powstałego stosunku prawnego, byli oni wyłącznie jego biernymi uczestnikami.

Odnosząc się na końcu do twierdzeń strony powodowej, iż pracodawca zawierał umowy w imieniu i na rzecz swoich pracowników, a także że pośrednictwo W. miało jedynie charakter organizacyjny wskazać należy, iż okoliczność ta może świadczyć jedynie o istnieniu jakiejś umowy pomiędzy powodami a spółką (...). Okoliczność ta nie ma żadnego wpływu na węzeł obligacyjny łączący spółkę (...) i pozwane towarzystwo ubezpieczeń

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd oddalił powództwa z uwagi na brak legitymacji procesowej czynnej powodów.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 §1 k.p.c. w myśl zasady odpowiedzialności strony za wynik procesu, zasądzając od każdego z powodów oddzielnie na rzecz pozwanej kwotę po 1217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na koszty procesu składało się: 1200 zł – koszty zastępstwa procesowego oraz 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa.

SSR Katarzyna Malinowska